

DÁÁR WOONDEN ONZE KUNSTENAARS

(NORBERT HOSTYN)

Dat James Ensor ooit op de hoek Van Iseghemlaan en de Vlaanderenstraat woonde, herinnert zich zowat elke kunstliefhebber die én Ensor én Oostende wat kent. Maar waar woonden die andere beeldende kunstenaars? Wat is er nog te zien? Wat is er speciaals over hun woonhuizen te vertellen?

In deze bijdrage beperken we ons tot de beeldende kunstenaars die we al min of meer met het label "historisch" kunnen bekleden. De voetnoten leiden u naar informatiekanalen waar u méér over het inhoudelijke van de kunstenaars te weten komt.¹

Van onze twee vroegste Oostendse kunstenaars, de achttiende eeuwers Vandewalle (voornaam niet gekend) en Emmanuel Lacroix² hebben we niet het minste idee waar hun adres in de stad was.

Michel Van Cuyck³ (1797-1875) was zowat Oostendes belangrijkste kunstenaar vóór Ensor. De overigen, die wél van grotere betekenis waren, waren allemaal om diverse redenen uit Oostende weggetrokken zodat hij –en later ook zijn familieleden– de scène als het ware alleen bezette. Hij woonde in de Kerkstraat 41 met een almaar groeiend gezin dat vele beeldende kunstenaars in spe telde.

François Bossuet⁴ (1798-1889), de nog steeds internationaal gereputeerde schilder van romantische stadsgezichten, woonde als kind bij zijn ouders in de Albertusstraat 7 (nu Euphrosina Beernaertstraat). Zijn vader was er drankslijter. Als jongvolwassene betrok hij met zijn vrouw Virginie Dubrux een huis op de Groentemarkt waar hij al vóór 1820, jaar van de stichting van de Kunstacademie, een privétekenschool openhield. In 1828 verliet hij voorgoed Oostende en ging in Brussel wonen.

Edouard Dubar⁵ (1803-1879), de gekende tekenaar van spotprenten op de baden, woonde na zijn huwelijk een tijd in Brussel maar kwam in 1865 naar Oostende. Hij bewoonde er een pand in de Kapellestraat 29. Het adres was tot ver in de twintigste eeuw een boekhandel, gekend als de "ABC".

Edouard Hamman⁶ (1819-1888) was de zoon van de Oostendse stadsontvanger en groeide hier in relatieve weelde op, naar we vermoeden in de Weststraat (Adolf Buylstraat). Na zijn studies aan de Academie in Antwerpen is deze schilder van romantische genrescènes nooit echt naar zijn geboortestad teruggekeerd. Hij had ambitie en maakte carrière in Parijs. Zijn adressen waren achtereenvolgens : Jodenstraat 1332, Suikerrui 599 en Kipdorp 1649 in Antwerpen en dan –met vrouw en kinderen– in Parijs : Rue des Martyrs 62, rue de Douai 12 en rue de Prony 95. Tijdens de Frans-Duitse oorlog van 1870 ontvluchtte hij Parijs en verbleef hij bij familie in Oostende.

¹ Zie ook : Lexicon van West-Vlaamse Beeldende Kunstenaars, 7 dln, Brugge, 1992-1998; N. HOSTYN, Beeldend Oostende, Brugge, 1993

² Lacroix was de auteur van altaarstukken in de Sint-Annakerk in Stene, van plafondschilderingen (werdwenen) en andere (wel nog bestaande) schilderijen in het O.L.V. ter Duinenkerkje en van het portret van de Oostendse honderdjarige Elisabeth Precies.

³ Nationaal Biografisch Woordenboek, 12, Brussel, 1987.

⁴ Nationaal Biografisch Woordenboek, 12, Brussel, 1987.

⁵ Nationaal Biografisch Woordenboek, 15, Brussel, 1996.

⁶ Nationaal Biografisch Woordenboek, 9, Brussel, 1981.

De ouders van de marineschilder François Musin⁷ (1820-1888) exploiteerden een oesterput met visrestaurant in de stadsgrachten bij de oude Vuurtoren (in de buurt van het huidige "Klein Strand"). Wonen deden ze aan de Keizerskaai (Vindictivelaan). Na zijn huwelijk ging Musin echter in de Grensstraat in Brussel wonen. Daar zou ook zijn zoon Auguste, eveneens schilder, opgroeien. Het Oostendse restaurant deed ondertussen steeds dienst als een toonzaal van zijn kunstwerken.

Marineschilder Louis Serruys⁸ (1820-1873) leefde een tijdlang in de Kaaistraat 52. Hij overleed in Moere waar hij burgemeester was.

Karel De Kesel⁹ (1849 – 1922), beeldhouwer uit Zomergem, woonde van 1900 tot 1909 in Oostende. Hij werkte er aan sculpturen voor de Graaf de Smet de Naeyerbrug en aan diverse opdrachten voor stadsgebouwen. Hij woonde toen in de Fregatstraat.

Henri Permeke¹⁰ (1849-1912) kwam in 1891 uit Burcht in Oostende aan. Hij woonde er in de Alfons Pieterslaan (toen Zuidlaan) 59, samen met zijn vrouw en de kleine Constant. Op zes februari 1892 stond één van de huizen in de buurt in lichterlaaie. Henri Permeke ging naar binnen en redde twee baby's die nog in hun wiegjes lagen. Hij werd daarvoor gehuldigd ten stadhuisse.

Félix Buelens¹¹ (1850-1921), een minder gekend kunstschilder uit wiens werk een immense bewondering voor de (vroeg) Ensor spreekt, woonde eerst op het Wapenplein, later in de Koninginnelaan. Daar runde hij een klein pensionhuis waar nogal wat kunstenaars kwamen logeren.

De volks-naïeve schilder Charles Wildt¹² (1851-1912), die gezichten op het oude Oostende schilderde, vaak op basis van oude prenten en schilderijen, woonde in de Albertusstraat 23 (nu Euphrosina Beernaertstraat).

Willy Finch¹³ (1854-1930) leefde vanaf 1857 met zijn ouders, broers en zussen in de Kapellestraat. Of ze effectief verhuisden naar de "Cercle du Phare", een gebouw rond de oude Vuurtoren dat zijn vader van 1865 tot 1877 uitbaatte is niet echt duidelijk. Wellicht trokken ze wél in in het nieuwe "Hotel du Phare" dat vader Finch van 1877 tot aan zijn faillissement in 1881 uitbaatte. Het stond op de Albert I-Promenade 16 waar nu residentie "Des Nations" staat. Maar deze periode valt dan weer grosso modo samen met Willy Finch' Brusselse Academiejaren.

Omstreeks 1886 woonde hij in de Van Iseghemlaan 59, maar vanaf 1887 was het adres een huisje met nummer 8 op de Albertuswijk in Mariakerke ("Hameau du Prince Albert 8"). Hij ontdekte er de charme van het Duinenkerkje. In 1890 verliet Finch Mariakerke en eindigde het Oostendse luik van zijn carrière voorgoed.

⁷ N. HOSTYN, François Musin (tentoonstellingscatalogus), Oostende, 1988.

⁸ Nationaal Biografisch Woordenboek, 10, Brussel, 1983.

⁹ Nationaal Biografisch Woordenboek, 12, Brussel, 1987.

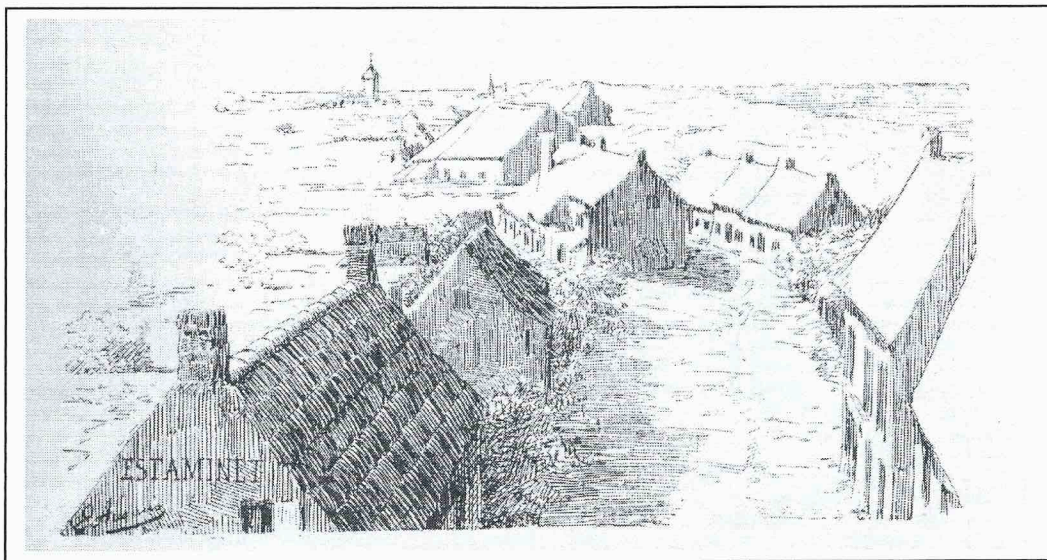
¹⁰ Nationaal Biografisch Woordenboek, 10, Brussel, 1983.

¹¹ C.A. WAUTERS, Félix Buelens, Oostende, 1972;

Nationaal Biografisch Woordenboek, 11, Brussel, 1985.

¹² N. HOSTYN, Charles Wildt. Een volks kunstschilder uit Oostende, in : Biekorf, 1987, 2, p. 146-149.

¹³ A.W. Finch (tentoonstellingscat.), Brussel (K.M.S.K. van België), 1992.

Huisjes te Mariakerke op een prent van Auguin.

Oscar Halle¹⁴ (1857-?) kwam kort voor 1900 uit Antwerpen in Oostende wonen. Hij betrok een huis in de Wellingtonstraat 33 en gooide af en toe de deur van zijn atelier open. Na augustus 1914 verliezen we hem uit het oog.

James Ensor (1860-1940) had diverse opeenvolgende adressen op een boogscheut van elkaar : zijn geboortehuis lag rechtover het huidige café "De Regisseur", naast de bioscoop Rialto. Het werd later verkocht door de familie en geïncorporeerd in het aan de achterzijde aanpalende ouderlingengesticht. Ik meen dat het werd omgebouwd tot poortgebouw. Toen het gesticht tijdens het interbellum verhuisde naar de Pontonstraat, werden het geboortehuis en alle andere gebouwen van het complex verkocht, gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Aan de gevel van het art-decogebouw op de plaats van Ensors geboortehuis werd in 1985 een herinneringsplaket onthuld. Dit gebouw is nu op zijn beurt gesloopt en de gronden werden geïncorporeerd in "Nieuw Helmond". Het plaket werd medio mei 2007 teruggeplaatst.

Zijn tweede adres situeerde zich ook in de Langestraat, ongeveer waar zich nu de taverne kippenrestaurant "Koekoek" bevindt, onder het Europacentrum. Vanuit de achtervensters schilderde hij daar de daken van de aanpalende kazerne, de Villa Albert op de Zeedijk en andere villa's in opbouw op de Zeedijk. Vandaar ging het naar huis op de noordoosthoek Adolf Buylstraat – Christinastraat van waaruit hij een gezicht in de Christinastraat schilderde. Daar staat nu een recenter huis met schoenenzaak "Paris Londres" op de benedenverdieping.

¹⁴ Nationaal Biografisch Woordenboek, 13, Brussel, 1990.

Het huis rechts was het derde woonhuis van James Ensor

Ongeveer eind 1875-begin 1876 trok de familie Ensor in in het gloednieuwe gebouw op de hoek Van Iseghemlaan en de Vlaanderenstraat. Dit was één van de eerste gebouwen die gerealiseerd werd in de nieuwe verkaveling. De Ensors huurden daar woonst en winkel en zorgden voor de onderverhuur. Op de schilderijen "Namiddag te Oostende", "Burgersalon" krijgen we een getrouw beeld van de rijk gestoffeerde woonkamer. In "De coloriste" zien we zijn zuster in het interieur van –wellicht- een zolderkamer, waarschijnlijk tijdens het bijkleuren van souvenirartikels. Het tafeltje waarop Willy Finch leunt in "Russische Muziek" staat nog steeds in het Ensorhuis, net als het spiegelbuffet uit "De Oestereetster". Ook de slaapkamer in "Femme en détresse" situeren we in het woonhuis van de Ensors. De meubels in de schilderijen zijn de werkelijke meubels die toen het ouderlijke huis stoffeerden.

James Ensor bleef er wonen tot in 1916. Daarna nam hij zijn intrek in wat zijn laatste adres zou worden : Vlaanderenstraat 27 (toen nog 17). Dit is het actuele Ensorhuis. In een brief van Ensor uit 1906 kunnen we opmaken dat hij het huis in dat jaar al gebruikte.

Het huis op de hoek Van Iseghemlaan en de Vlaanderenstraat werd gesloopt in 2000, net na het afsluiten van het Ensorjaar. Het Museum voor Schone Kunsten recupereerde het overhoekse dakvenster van Ensors atelier en de gedenkplaat die boven de voordeur hing.¹⁵

Vital Keuller¹⁶ (1866-1945) uit Hamme zocht en vond een lucratieve markt voor zijn portretten en landschappen in het bruisende Oostende uit de belle époque. Vanaf 1903 woonde hij hier met zijn gezin op het adres in de Gentstraat 10. Hij zou er blijven tot aan WO I, toen hij naar Engeland uitweek. Exponeren deed hij al die jaren in het kursaal of in de lobby van één of ander luxehotel op de dijk.

¹⁵ In de film "Zot, kwaad, boosaardig, zo ben ik" van Luc de Heusch komen beelden voor van het atelier zoals het er bij lag in de vroege jaren '90.

¹⁶ Nationaal Biografisch Woordenboek, 15, Brussel, 1996.

Emile Bulcke¹⁷ (1875-1963) woonde als kind in de Ooststraat waar zijn vader een likeurhandel had. Om beroepsredenen ging hij in 1905 in Schaarbeek wonen maar hij had steeds een huis in Oostende : eerst op de Zeedijk in Mariakerke (vernield door de Duitse bezetter tijdens de oorlog), dan in de Rogierlaan 28 en tenslotte in de Leon Spilliaertstraat 55. Daar werkte hij aan de reeks burgemeestersportretten voor het stadhuis. Het huis in de Leon Spilliaertstraat heeft een herinneringsplaket aan de gevel.

Het was vooral zijn huis in de Seutinstraat in Schaarbeek dat overdadig was ingericht met eigen schilderijen, souvenirs, antiek en bibelots. De Koninklijke Oostendse Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate erfde alles.

Bulcke thuis in de Leon Spilliaertstraat

Eugeen-Achiel Gerbosch (1876 – 1951), een kunstschilder-graficus die zich toelegde op haven- en dorpsgezichten, kanaal- en parklandschappen woonde in de Velodroomstraat 20.

Jef De Brock (1880-1960), een in volledige vergetelheid verzonken Oostendse kunstschilder, affichekunstenaar en fotograaf woonde achtereenvolgens op het Prinses Clementinaplein 7 ,in de Adolf Buylstraat 49 (waar hij een fotozaak had), de Gouweloze straat 28 en de Gelukkige Haardstraat 38.

Leon Spilliaert¹⁸ (1881- 1946) was nog een baby toen zijn ouders uit de Kerkstraat naar de Kapellestraat verhuisden. Ze hadden er een kapperssalon en parfumerie in het huis dat paalde aan het Stadhuis. Het werd vernield tijdens de bombardementen van mei 1940. Hier woonde Leon Spilliaert tot aan zijn huwelijk in 1916, al had hij een tijdje een atelier boven een volkse frituur op de hoek Nieuwstraat en de Visserskaai. Van 1917 tot 1922 woonde Spilliaert met vrouw en dochtertje in Sint-Jans-Molenbeek. Hij keerde in 1922 naar Oostende terug, eerst naar de Peter Benoitstraat 13 (gedenkplaket). Een jaar later woonde hij al in de Amsterdamstraat

¹⁷ Nationaal Biografisch Woordenboek, 9, Brussel, 1981.

N. HOSTYN, Emile Bulcke, Oostende, 1989.

¹⁸ X. TRICOT, Leon Spilliaert, Brussel-Antwerpen, 1996.

N. HOSTYN, Leon Spilliaert. Leven en werk, Oostkamp, 2006.

A. ADRIAENS-PANNIER, Spilliaert. De bezielde blik, Gent, 2006.

(hoek Stockholmstraat). Daar had hij een fantastisch uitzicht over de drie handelsdokken. In 1928 woonde hij in de Euphrosine Beernaertstraat, en in 1929 in de Graaf de Smet de Naeyerlaan Van daaruit ging het in 1932 naar de Poststraat 1 en vanaf 1935 vertrok hij opnieuw naar Brussel.

Vooraf het ouderlijk huis in de Kapellestraat was een onuitputtelijke inspiratiebron. Het achterkamertje, gevangen tussen het woonhuis en een hoge blinde muur van het stadhuis, met de vele ruiten, spiegels, marmeren tabletten en planten exploreerde hij met zijn tekenmateriaal tot in de kleinste uithoeken. Het "Droste-effect" van de tegenover elkaar geplaatste spiegels gaven de kleine, met gaspitten verlichte ruimte, duizelingwekkende dieptes. Maar ook het salon met de vergulde spiegels, het kruisbeeld en de klok onder de stulp, de slaapkamer met het versierde gietijzeren bed, de woonkamers en zijn vaders laboratorium waar hij parfums creëerde, tekende hij. We weten nagenoeg perfect hoe de familie Spilliaert woonde.

Jan De Clerck¹⁹ (1881-1962) had twee adressen in Oostende : tot aan zijn huwelijk was dat het ouderlijk huis in de Godshuizenstraat 4 (later Edith Cavellstraat genaamd; gedenkplaat) en na zijn huwelijk in 1930 een huis in de Brusselstraat 15. Het was een sober herenhuis van rond 1890, gelegen in een "deftige" straat. Dit huis werd na zijn dood gesloopt. Op deze plaats kwam er een hotel.

Ook zijn jongere broer Oscar²⁰ (1892-1968), die beeldhouwer werd, groeide uiteraard op in het ouderlijke huis in de Edith Cavellstraat, maar hij had al gauw een beeldhouwatelier in het "Carolienenhof" in de Wellingtonstraat. Hij verhuisde om beroepsredenen naar het binnenland en woonde in de Ter Kamerenstraat 175 in Sint-Pieters-Woluwe. Later trok hij naar de Oudstrijderslaan 15 in Sint-Stevens-Woluwe. Er bestaan archiefbeelden van, in één van de allervroegste afleveringen van "Ten Huize Van..." van de B.R.T.-televisie.

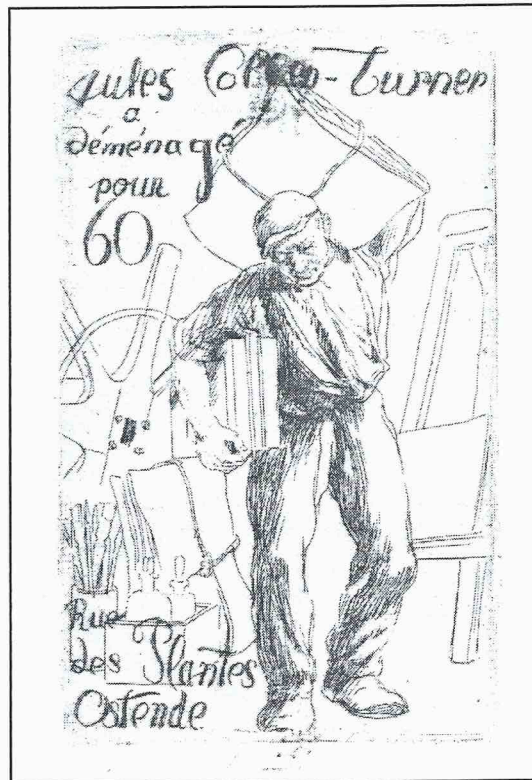

Woonhuis Jan De Clerck, Brusselstraat 15. Verzameling L. & D. Vandewalle, Oostende

¹⁹ R. KERREMANS, Jan De Clerck, Brugge, 1989.

²⁰ National Biografisch Woordenboek, 10, Brussel, 1983.

Julius Collen-Turner²¹ (1881 - 1948) was er in 1936 in Oostende komen wonen, op de vlucht voor het nazi-regime. In de vooroorlogse jaren zijn adres in Alfons Pieterslaan 79. Na de oorlog, die hij in kampen in Zuid-Frankrijk doorbracht, woonde hij eerst in Brugge. Hij keerde pas in 1948 naar Oostende terug, eerst naar een huis naast de pastorie van de Heilig Hartkerk, later dat jaar naar de Plantenstraat 60. Hij zou nog hetzelfde jaar sterven.

*Ets waarmee Julius Collen Turner vrienden en kennissen zijn verhuis bekendmaakte.
Museum voor Schone Kunsten Oostende*

Maurice Antony²² (1883-1963) woonde in een rijhuis in de Euphrosine Beernaertstraat 18. Lange tijd stond zijn naam in sierlijke letters op de voorgevel.

Victor De Knop (1883-1979), huisdokter en amateurkunstschilder, die de vertrouweling was van heel wat Oostendse kunstenaars uit het vroege interbellum, woonde tot in de vroege jaren dertig in de Euphrosina Beernaertstraat 62.

Constant Permeke²³ (1886-1952) groeide op in het ouderlijk huis in de Alfons Pieterslaan 59. Hij werd er omringd door de schilderijen van zijn vader en door de vele kunstwerken die hij restaureerde. Van hieruit zette hij zijn prille stappen in de kunstwereld : deelname aan de salons in het kursaal - ingericht door Oostende Centre d'Art -, deelname in 1905 aan een wedstrijd voor een affiche voor de "Exposition Nationale d'Horticulture". Eens op eigen benen betrok hij diverse adressen in Oostende : rond 1908-1909 betrok hij een tijdje een zolderatelier op de hoek van de Visserskaai en de Nieuwstraat. Kort daarvoor werd dit kamertje nog gebruikt door Leon Spilliaert. Na enkele jaren in Sint-Martens-Latem kwam hij in 1912 terug naar Oostende. Hij ging wonen op de Vuurtorenwijk, Jacobsenstraat 56. Tijdens WO I verbleef hij met zijn gezin in Groot-Brittannië. Terug in 1919 constateerde hij dat het huis in de Jacobsenstraat vernield was. Hij ging wonen in een huis in de buurt, in de Fortstraat 9. Toen duidelijk werd dat de Oude

²¹ Nationaal Biografisch Woordenboek, 17, Brussel, 2005.

²² Nationaal Biografisch Woordenboek, 11, Brussel, 1985.

²³ W. VAN DEN BUSSCHE, Constant Permeke, Antwerpen,; 1986.

Vuurtorenwijk weldra onteigend zou worden voor de uitbreiding van de haven, keerde hij terug naar het centrum. Hij woonde in de Langestraat 116 (gedenkplaat) en ook een tijdje in de Brusselstraat 3. In 1929 verliet hij Oostende definitief en vestigde zich in zijn nieuwe huis in Jabbeke (nu Provinciaal Museum Constant Permeke).

De Permekes thuis in de Langestraat.
© Antony

De Permekes voor hun huis in de Fortstraat op de oude Vuurtorenwijk

Armand Delwaide²⁴ (1887-1956) een bescheiden schilder van stillevens, marines en landschappen woonde tijdens het interbellum in de Adolf Buylstraat 47 en na de oorlog in de Hendrik Serruyslan 14a. Daar werd het overgrote deel van zijn schilderijen die nog in zijn bezit waren, vernield door het water van de overstroming van 1953.

Auguste Distave²⁵ (1887-1947), auteur van fijnzinnige etsen met Oostendse motieven en tekenleraar aan het Atheneum, woonde in de Poststraat 15.

Gustave Vanheste²⁶ (1887-1975), de volkse schilder van onderwatertaferelen met zeedieren, was lange tijd cafébaas van "t Mandje" in de Ooststraat. Tijdens het interbellum woonde hij kort in de Grensstraat en was dan een tijdlang huisbewaarder in het Fort Napoleon. Het waren zijn meest zorgeloze jaren. Hij had de Grensstraat en de Muscarstraat als respectievelijk voorlaatste en laatste adressen.

Antoine Schyrgens (1890-1981), aquarellist en leraar aan de Oostendse Kunstacademie woonde de laatste decennia van zijn leven op een klein appartement op de hoek Kapucijnenstraat-Verloren Straat, boven het toenmalige Spar-filiaal. Zijn living pulde uit van de aquarellen en de souvenirs. Centraal hing het portret dat hij van Ensor had getekend en dat op de cover van zijn memoires²⁷ prijkt.

Carol Deutsch²⁸ (1894-1944) was pelsenhandelaar. Hij had zijn zeer standingvolle zaak, ontworpen door de meest trendy architect van toen, Pierre Vandervoort, in de Kapellestraat 19. Hij had de allures van een dandy en leefde erg smaakvol, omringd door eigentijdse kunstwerken, o.a. een portret van hemzelf gemaakt door Ensor en sculpturen van Oscar Jaspers. Op zolder had hij zijn eigen schilderatelier dat we kennen van op foto's van Maurice Antony. Deutsch was van Joodse origine en kende een tragisch einde in een Duits uitroeiingskamp.

De minzame, discrete schilder van het Oostendse vissersleven, Pierre Verbeke²⁹ (1895-1962), woonde in de Kerkstraat 45.

Robert Buys (1898 –1965), decoratieschilder en een zeer verdienstelijk schilder van marines, landschappen en stillevens, woonde in de Leffingestraat 152.

De Franse, tussen realisme en surrealisme balancerende schilder Alfred Courmès³⁰ (1898-1993) leefde van 1927 tot 1930 in Oostende. Hij draaide al die jaren de huissleutel om op de Groentemarkt 4.

Félix Labisse (1905 – 1982) woonde tijdens zijn Oostendse jaren op diverse adressen. Omstreeks 1927-29 in de Langestraat 41. Dit was in de tijd dat hij op het nr. 45 met zijn zus Ninette de "Galerie d'Art Moderne" runde. Ongetwijfeld had nr. 41, het grote hoekpand met de Christinastraat, een wooninrichting dat hij later op andere adressen herhaalde : een display van heel veel collecties : pijpen, schelpen, diabolica, Afrikaanse maskers, affiches aan de muur, sculpturen van zijn zus en van anderen en heel veel papieren. Hij hield werkelijk alles bij. En uit die veelheid groeiden vaak de ideeën. Het was even schrikken toen in 1933 de bliksem insloeg in zijn atelier. Later, in 1933, was zijn adres Pension "Youki" in de Koningstraat en in 1935 woonde hij een tijdje in "Villa Les Peupliers" in Mariakerke.

²⁴ Nationaal Biografisch Woordenboek, 11, Brussel, 1985.

²⁵ N. HOSTYN, Auguste Distave, in : De Plate, 1982, p. 55.

²⁶ Nationaal Biografisch Woordenboek, 10, Brussel, 1983. .

²⁷ Le monde inconnu des artistes, Dinant, 1957.

²⁸ Nationaal Biografisch Woordenboek, 16, Brussel, 2002.

²⁹ N. HOSTYN, Pierre Verbeke, in : De Plate, 1982, p. 176.

³⁰ Chr. DEROUET, Alfred Courmès (tentoonstellingscatalogus), Douai, 1989

www.courmes.org

Gustaaf Sorel³¹ (1905 - 1981) woonde in een huisje in de Kerkstraat 46. Dit pand werd verbouwd tot een garage. Een gedenkplaat herinnert aan zijn woonst alhier.

Frans Regoudt (1906 -1977), schilder van portretten landschappen en marines, had zijn atelier in de Vlaanderenstraat 35. Later werd het gebruikt door Roger Cools (°1919), voornamelijk marineschilder en momenteel zowat de ouderdomsdeken van de Oostendse kunstenaars. Roger Cools woont nog steeds op de Albert I-Promenade 70 met zicht op zee. Frans Regoudt woonde op het Heilig Hartplein 13.

Antoinette Labisse (« Ninette ») (1908), zuster van Félix Labisse en beeldhouwster was vanaf 1923 met haar ouders en broer in Heist woonachtig. In 1927 verhuisde ze naar Oostende en stichtte samen met haar broer een kunstgalerie. Ze huwde de Oostendse journalist Henri Van Vyve en woonde een tijd in de Maria-Theresiastraat 6.

De wat tragische beeldhouwer Willy Vanhuysse³² (1911-1993) kende een tiental adressen in de jaren 1950-1993. Hij was hier vol hoop uit Roeselare komen wonen maar zijn carrière kwam nooit echt van de grond. Het eerste adres was Verenigingstraat 77, dan Wellingtonstraat, Jules Peurquaetstraat, Waregemlaan (1961), Parijsstraat (1961), Vaartblekerstraat 2 (1962), Vrijhavenstraat 8 (1962-63), Troonstraat (1963-1966), Torhoutsesteenweg 293 (1966-1982) en ten slotte Edouard Moreauxlaan (1982-1993).

Robert Vanheste (1913 - 2002) trad in de voetsporen van zijn vader Gustaaf als schilder van zee en curieuze onderwatertaferelen. Dat bizarre was terug te vinden in de woonomgeving van Bert in zijn alom gekende huisje in de Anjelierenlaan in Mariakerke met de vitrines waarin schilderijen bedolven stonden onder een overvloed aan schelpen, gedroogde vissen, wieren, netten en koralen.

Het ouderlijk huis van Maurice Boel (1913-1998) was "Zéphyr" in de Hofstraat 8. Zijn vader runde er een huisschildersbedrijf. Maurice had er een atelier op zolder, ook toen zijn ouders er al niet meer woonden. Want vader Louis Boel liet tijdens het interbellum een appartementsgebouwtje optrekken in de Vlaanderenstraat 25. Het kreeg de naam "Magereslo", een samentrekking van de eerste letters van de voornamen van Maurice, zijn zus Gertrude, moeder Espérance en vader Louis. "Magereslo" was ook de eigenlijke woning van Maurice Boel waarin hij een appartement betrok en de dakverdieping als atelier had ingericht. Daarenboven betrok hij nog een duinenhoevetje nabij de O.-L.-V. ter Duinenkerk in de Dorpsstraat. Hij organiseerde er af en toe kleinschalige culturele manifestaties voor een select vriendenpubliek.

Albert Hagers (1915 – 2005), bescheiden schilder van landschappen en zeetaferelen, woonde in een huisje langs de Steense Dijk 92A.

Gust Michiels³³ (1922-2003) woonde al vele decennia op de Torhoutsesteenweg 487, een rijhuis waar hij zijn toonzaal had ingericht die met een gang –waarin een indrukwekkende collectie cactussen stond - verbonden was met de woonkamers en het atelier. Het atelier had een achterpoortje waardoor je op het terrein van de gasketel langs de Steense Dijk terecht kwam.

Joris Houwen³⁴ (1925 - 1998), een schilder van figuren en landschappen, hield in de jaren '60 het "Kroegske" open op het Paulusplein. Hij stelde er eigen werk en dat van anderen tentoon en woonde zelf boven de herberg.

³¹ Nationaal Biografisch Woordenboek, 10, Brussel, 1983.

³² M. DEBRUYNE, Willy Vanhuysse, Oostende, 2000.

³³ (H. BRUTIN), August Michiels. Monumenten & kunst, Oostende, 1998.

Op de videodocumentaire van de amateurcineaste Simonne Desaever komt zijn huis ruim in beeld.

³⁴ Joris Houwen (tentoonstellingscatalogus) , Tielt, 2006.

Lucien Guinotte³⁵ (1925-1989) groeide op in een kasteeltje in de buurt van La Louvière. Eens te Oostende gevestigd woonde hij in de Kapellestraat 4 en later in de Witte Nonnenstraat 27 (hoek Lijnbaanstraat). Toen het met hem zowel fysiek, mentaal als financieel bergaf ging, zorgden enkele vrienden voor een nieuwe woonst in de Aartshertoginnestraat (over het Belgacomgebouw) en een atelier in de "Antiques Market", Langestraat 67.

Jef Van Tuerenhout³⁶ (1926-2006) kwam in 1953 naar Oostende. Hij woonde lange jaren in een oude zeedijkvilla, op de Albert I Promenade 83, tussen de Parijsstraat en de Kimmelbergstraat. Hij werkte er aanvankelijk onder de schuilnaamnaam J. Van Gent en schilderde knappe, vlotte Oostendse gezichten en baadsters (die hij later verloochende). In de vroege jaren stond de deur 's zomers soms open en konden belangstellenden er binnen een kijkje gaan nemen. Ca. 1992 verhuisde hij naar Wenduine.

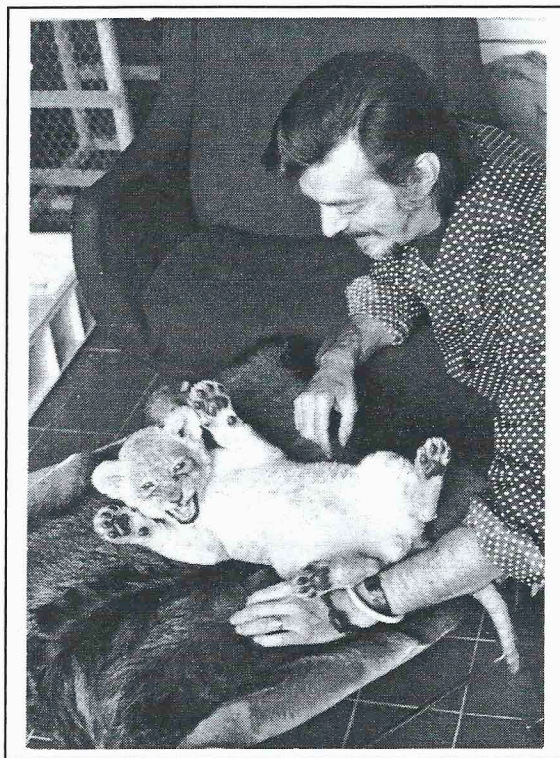
Jef Van Tuerenhout in zijn Zeedijkvilla, Albert I-Promenade 83

³⁵ N. HOSTYN, Lucien Guinotte, in : De Plate, 97, p. 86-87.

³⁶ Jef Van Tuerenhout (tentoonstellingscatalogus), Mechelen (Kultureel Centrum), 1986; H.T. Flemming en W. Enzinck, Jef Van Tuerenhout, Lahnstein, 1990;

Film :

M. Ghens, Jef Van Tuerenhout, 1976 (13').

Jef Van Tuerenhout in zijn Zeedijkvilla, Albert I-Promenade 83

Paul Vermeire (1928-1974), kunstschilder, graficus en ceramist woonde en werkte in het huis in de Plantenstraat 69. In het grote achterliggende atelier maakte hij ook vele gelegenheidsceramiek.

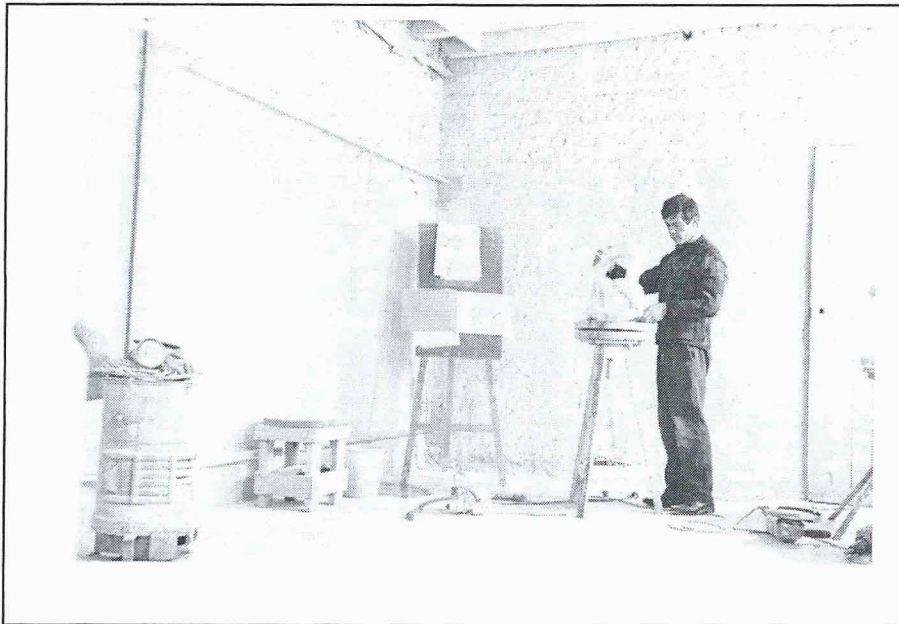
Charles Drybergh³⁷ (1932-1990) kwam in 1961 uit Blankenberge in Oostende wonen. Hij bleef steeds bij zijn ouders inwonen, in de Leon Spilliaertstraat 6. Dit was een herenhuis in verval waar hij de laatste jaren in zeer schrijnende omstandigheden doorbracht samen met zijn zieke moeder.

Jan De Lee (1932- 2000) woonde laatst in de Slijpesteenweg 3 in Leffinge. Zijn gezellige woonhuis had ook een ruimte om te exposeren en grafiek te drukken.

Beeldhouwer Gerard Holmens³⁸ (1934-1995) had zijn eerste atelier in de Fortuinstraat. Het was tevens zijn woonst waar hij met vrouw Dé Thonon en zoontje Julien leefde. Dit was in 1957. In 1961 verhuisde hij naar een ruimer huis op het terrein van het Oud Vliegveld in Stene. Van daaruit ging het naar een hoeve in Slijpe waar hij verbleef van 1971 tot 1981. De hoeve, nu een kunstgalerie, wordt daarom nog steeds de "Holmenshoeve" genaamd. In 1981 verliet Holmens ons land en ging in een kasteeltje wonen in Vieuzon in de Pyreneeën. Ziekte en de hoge onderhoudskosten noopten hem tot kleiner wonen. Dat deed hij vanaf 1993 in Allier.

³⁷ N. HOSTYN, Charles Drybergh (tentoonstellingscatalogus), Oostende (M.S.K.), 1994. Nationaal Biografisch Woordenboek, 15, Brussel, 1996.

³⁸ N. HOSTYN, Gerard Holmens (tentoonstellingscatalogus), Oostende (M.S.K.), 1990. Nationaal Biografisch Woordenboek, 16, Brussel, 2002.

Gerard Holmens in zijn atelier aan de Steensedijk

Etienne Elias³⁹ (1936 - 2007) woonde na zijn kloostertijd bij de Augustijnen in Gent in de Koninginnelaan 63. Daarna resideerde hij in de Langestraat 49 in het gebouw van Ciné Capitole. In de vroege jaren '80 ging hij in Amsterdam wonen. Na zijn terugkeer in de Kerkstraat en vervolgens in de Aartshertoginnestraat. De laatste jaren woonde hij in Bredenein de Golfstraat 22, bus 1.

Herman Bellaert⁴⁰ (1957-1996) was een veelbelovend kunstschilder en graficus en betrok een deel van "Le Loiret", een belle-époquevilla in de Brusselstraat 20. Hij had er zijn atelier in de voorkamer van de eerste verdieping. Bij het zemen van de ramen maakte hij een ongelukkige val en overleed.

Tot besluit

Rond de meeste van de besproken kunstenaars is het erg stil geworden. We tellen zes gedenkplaketten aan gevels van woningen (of wat er nu in de plaats staat) van Oostendse beeldende kunstenaars. Het zijn adressen die ooit betrokken werden door James Ensor, Constant Permeke, Leon Spilliaert, Jan De Clerck, Emile Bulcke en Gustaaf Sorel.

We zijn hier nog veraf van de politiek ter zake die bijvoorbeeld in Londen bestaat : opvallende, uniforme en vooral duurzame en smaakvolle ceramieken gedenkplaketten voor een hele rits grote en kleine beroemdheden. Moge het in Oostende gerust ook meer zijn dan die zes. Zo blijven namen automatisch in het geheugen gegrift van attente passanten. Zo werken we ook aan het geheugen van de stad.

³⁹ W. Van den Bussche, Etienne Elias, Tielt, 2005.

⁴⁰ Modernism in painting (tentoonstellingscatalogus), Oostende (P.M.M.K.), 1992.

Herman Bellaert (tentoonstellingscatalogus), Oostende (Het Kunsthuis), 1996.